

Factsheet Ruwwvoer & Bodem

4

Graslandproductie al jaren stabiel

Samenvatting

Gemiddeld over de afgelopen tientallen jaren oogstten veehouders 10,8 ton droge stof per hectare grasland. Dat is zo'n 3,5 ton onder de theoretisch haalbare opbrengst. Ongeveer 1,5 ton daarvan is te wijten aan suboptimale stikstofbemesting. Er blijft een gat van twee ton over, waar nog 'winst' te behalen valt.

Onderzoeksprogramma

Het hoofddoel van dit publiek-private samenwerkingsprogramma is verbetering en verduurzaming van ruwwvoerproductie en bodemmanagement. De PPS Ruwwvoer & Bodem is een publiek-private samenwerking tussen het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en een consortium van verschillende partijen uit de zaadveredelingsindustrie en de agrarische productieketen. De PPS valt onder het topsectorbeleid van de overheid, namelijk onder de Topsector Agri & Food.

Theoretisch haalbare opbrengsten

De potentiële opbrengst (Y_p) is de theoretisch maximaal haalbare opbrengst van de beste grasrassen, gezond en zonder enige tekorten aan water of meststoffen. Onder Nederlandse omstandigheden is de potentiële opbrengst gemiddeld 15,7 ton droge stof per ha. Deze opbrengst geldt bij een maaipercentage van 200%; dat wil zeggen twee maaisneden en zo'n vier weidesneden. Bij uitsluitend maaien is de potentiële opbrengst wel 19 ton per ha, terwijl het bij uitsluitend weiden ophoudt bij 13 ton per ha.

Het meeste grasland in Nederland wordt echter niet beregend. Daarom is het beter om de waterbeperkte opbrengst (Y_w) als maatstaf te hanteren; de maximaal haalbare opbrengst zonder inzet van beregening. Deze is gemiddeld 14,3 ton droge stof per ha, bij twee maaisneden per jaar.

Werkelijke opbrengst

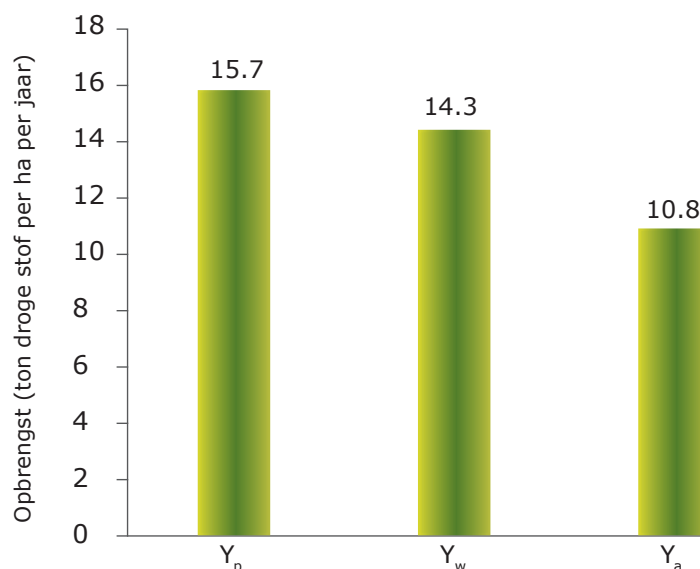
De actuele opbrengst (Y_a) die in de praktijk is behaald, was gemiddeld 10,8 ton droge stof per ha. Die opbrengst is al stabiel sinds de jaren negentig van de vorige eeuw. Toch is er sindsdien veel veranderd in het management van ons grasland. Zo is de stikstofbemesting flink gedaald sinds die tijd. Tegelijkertijd is het grasland in de loop van de tijd steeds meer gemaaid en minder beweid. Mogelijk hebben de negatieve en positieve effecten van die twee veranderingen elkaar in balans gehouden en ervoor gezorgd dat de opbrengst nauwelijks is veranderd. De werkelijk behaalde opbrengst is 3,5 ton per ha lager dan wat theoretisch mogelijk is. Iets minder dan helft, ongeveer 1,5 ton is te wijten aan de lagere stikstofbemesting vanwege de ingestelde

wettelijke gebruiksnormen. Dat betekent dat er echter een gat overblijft van 2 ton per ha waar geen eenvoudige algemeen geldende verklaring voor is te vinden. De oorzaken kunnen zeer divers zijn, zoals onnauwkeurigheden in tijdstip of methode van bemesting, tekorten aan andere meststoffen dan stikstof, achteruitgang van de botanische samenstelling, bodemverdichting, of overmatige beweidingsverliezen. Let wel, het is niet zo dat de opbrengst koste wat kost verhoogd moet worden; er kunnen goede bedrijfskundige of milieukundige redenen zijn om dat juist niet te doen.

Grote variatie

De cijfers die we hier laten zien zijn het resultaat van een berekening voor de gemiddelde Nederlandse situatie. Het spreekt voor zich dat er een grote variatie is tussen regio's, grondsoorten en uiteraard tussen bedrijven. Een zinvolle vergelijking tussen theorie en praktijk moet vooral op het bedrijf zelf plaatsvinden, zodat je rekening kunt houden met bedrijfsspecifieke factoren. In het bedrijfsvenster van de ruwvoertool (in ontwikkeling) wordt dat mogelijk gemaakt.

Gemiddeld over de afgelopen tientallen jaren oogstten veehouders 10,8 ton droge stof per hectare grasland. Dat is zo'n 3,5 ton onder de theoretisch haalbare opbrengst. Ongeveer 1,5 ton daarvan is te wijten aan suboptimale stikstofbemesting. Er blijft een gat van twee ton over, waar nog 'winst' te behalen valt.

Gemiddelde theoretische potentiële (Y_p) en waterbeperkte (Y_w) opbrengst bij twee maaisneden per jaar, en de gemiddelde actuele opbrengst (Y_a), alles uitgedrukt als bruto productie in ton droge stof per ha per jaar